

Grant Thornton

Ֆինանսական հաշվետվություններ և
Անկախ ատղիտորի եզրակացություն

«Մասնագիտական Կրթության Որակի
Ապահովման Ազգային Կենտրոն»
Հիմնադրամ

2013թ. դեկտեմբերի 31

Բովանդակություն

	Էջ
Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	1
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	4
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	5
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	6

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Գրանթ Թորնթոն ՓԲԸ
ՀՀ, ք. Երևան 0012
Վաղարշյան 8/1
Հ. + 374 10 260 964
Ֆ. + 374 10 260 961

Grant Thornton CJSC
8/1 Vagharshyan str.
0012 Yerevan, Armenia
T + 374 10 260 964
F + 374 10 260 961
www.grantthornton.am

«Մասնագիտական Կրթության Որակի Ապահովման Ազգային Կենտրոն» Հիմնադրամի
հոգեբարձուների խորհրդին

Մեր կողմից իրականացվել է «Մասնագիտական Կրթության Որակի Ապահովման
Ազգային Կենտրոն» Հիմնադրամի (Հիմնադրամ) կից ֆինանսական
հաշվետվությունների աուդիտ, ընդ որում այդ հաշվետվությունները ներառում են 2013թ.
դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն
ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ
ֆինանսական արդյունքի և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները,
ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից հաշվապահական հաշվառման
քաղաքականությունը և այլ ծանոթագրություններ:

Ղեկավարության պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Հիմնադրամի ղեկավարությունը պատասխանատու է ֆինանսական
հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին համապատասխան ֆինանսական
հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար: Այդ նպատակով
ղեկավարությունը սահմանում է անհրաժեշտ վերահսկողության համակարգ, որը թույլ է
տալիս պատրաստել ֆինանսական հաշվետվություններ, որոնք ազատ են
խարդախության կամ սխալի արդյունքում էական խեղաթյուրումից:

Աուդիտորի պատասխանատվություն

Մենք պատասխանատու ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին
համապատասխան մեր կողմից իրականացված աուդիտի հիման վրա նշված
ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր արտահայտած կարծիքի համար:
Այդ ստանդարտներով պահանջվում է աուդիտը պլանավորել և անցկացնել՝
ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու
վերաբերյալ ողջամիտ երաշխիքներ ձեռք բերելու նպատակով:

Աուդիտորական աշխատանքները ներառում են ֆինանսական հաշվետվություններում ու
համապատասխան ծանոթագրություններում արտացոլված տվյալները հիմնավորող
փաստերի ձեռքբերման նպատակով մշակված ընթացակարգեր, որոնց ընտրությունը
կախված է խարդախությունների և սխալների հետևանքով ֆինանսական
հաշվետվություններում էական խեղաթյուրումների ռիսկերի առկայության վերաբերյալ

աուդիտորական գնահատումներից: Ռիսկերի գնահատումները կատարելիս աուդիտորը մշակում է համապատասխան ընթացակարգեր ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար կիրառվող ներքին վերահսկողության գնահատման, այլ ոչ թե ընկերության ողջ ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք կազմելու համար: Աուդիտորական աշխատանքները ներառում են նաև կիրառված հաշվապահական հաշվառման սկզբունքների և դեկլարության կողմից կատարված գնահատումների, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացման գնահատումը:

Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Կարծիք

Մեր կարծիքով ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են «Մասնագիտական Կրթության Որակի Ապահովման Ազգային Կենտրոն» Հիմնադրամի՝ 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների:

Այլ հանգամանքներ

2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական հաշվետվությունները աուդիտի են ենթարկվել այլ ընկերության կողմից, որը 2013թ. մարտի 5-ին դրանց վերաբերյալ արտահայտել է դրական եզրակացություն:

17 մարտի, 2014թ.

Գագիկ Գյուլբուդադյան

Տնօրեն

Լիլիթ Արաբաջյան

Առաջադրանքի ղեկավար

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ		2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2012թ. հունվարի 1-ի դրությամբ
	Ծանոթ.			
Ակտիվներ				
<i>Ոչ ընթացիկ ակտիվներ</i>				
Հիմնական միջոցներ	4	36,620	47,889	22,180
Ոչ նյութական ակտիվներ	5	1,058	6,012	6,192
		<u>37,678</u>	<u>53,901</u>	<u>28,372</u>
<i>Ընթացիկ ակտիվներ</i>				
Պաշարներ		424	664	803
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր		152	35	515
Մնացորդներ դրամարկղում և բանկերում		64,263	9,902	6,938
		<u>64,839</u>	<u>10,601</u>	<u>8,256</u>
Ընդամենը ակտիվներ		<u><u>102,517</u></u>	<u><u>64,502</u></u>	<u><u>36,628</u></u>
Պարտավորություններ				
<i>Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ</i>				
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ	6	37,339	53,739	28,129
		<u>37,339</u>	<u>53,739</u>	<u>28,129</u>
<i>Ընթացիկ պարտավորություններ</i>				
Եկամուտներին վերաբերող շնորհներ	7	16,227	1,892	780
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	8	17,934	1,413	8,822
Ընթացիկ շահութահարկի գծով պարտավորություն		4,808	1,471	-
		<u>38,969</u>	<u>4,776</u>	<u>9,602</u>
Զուտ ակտիվներ				
Կուտակված շահույթ/(վնաս)		26,209	5,987	(1,103)
		<u>26,209</u>	<u>5,987</u>	<u>(1,103)</u>
Ընդամենը զուտ ակտիվներ և պարտավորություններ		<u><u>102,517</u></u>	<u><u>64,502</u></u>	<u><u>36,628</u></u>

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են 2014թ. մարտի 17-ին:

Ռուբեն Թովչյան
 Տնօրեն

Սուսաննա Պողոսյան
 Գլխավոր հաշվապահ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 6-ից մինչև 26-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն

Զազար դրամ	Ծանոթ.	2013թ.	2012թ.
		դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի (վերաներկայա ցված)
Մատուցված ծառայություններից հասույթ		118,391	27,008
Շնորհից եկամուտ		81,140	73,558
		<u>199,531</u>	<u>100,566</u>
Մատուցված ծառայությունների ինքնարժեք	9	(83,026)	(18,013)
Զատուցում աշխատակիցներին		(49,488)	(46,966)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա		(12,455)	(8,471)
Վարչական ծախսեր	10	(19,397)	(16,092)
Այլ ծախսեր	11	(9,183)	(2,155)
Գործառնական գործունեությունից շահույթ		<u>25,982</u>	<u>8,869</u>
Փոխարժեքային տարբերություններից օգուտ		431	-
Շահույթ մինչև հարկերը		<u>26,413</u>	<u>8,869</u>
Շահութահարկի գծով ծախս	12	(6,191)	(1,779)
Տարվա շահույթ		<u>20,222</u>	<u>7,090</u>
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք		-	-
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք		<u>20,222</u>	<u>7,090</u>

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 6-ից մինչև 26-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2012թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի (վերաներկայա ցված)
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Տարվա շահույթ <i>ճշգրտումներ</i>	20,222	7,090
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	12,455	8,471
Ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկում	4,774	-
Հիմնական միջոցների օտարումից վնաս	-	841
Շահութահարկի գծով ծախս	6,191	1,779
Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ	(431)	-
<i>Գործառնական շահույթ նախքան շրջանառու կապիտալի փոփոխությունները</i>	<u>43,211</u>	<u>18,181</u>
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի փոփոխություն	(117)	480
Պաշարների փոփոխություն	240	139
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի փոփոխություն	16,521	(7,409)
Շնորհների փոփոխություն	(2,065)	26,722
<i>Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական միջոցներ</i>	<u>57,790</u>	<u>38,113</u>
Վճարված շահութահարկ	(2,854)	(308)
<i>Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ</i>	<u>54,936</u>	<u>37,805</u>
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում	(1,006)	(34,841)
<i>Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ</i>	<u>(1,006)</u>	<u>(34,841)</u>
Դրամարկղում և բանկերում մնացորդների զուտ աճ	53,930	2,964
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցությունը դրամական միջոցների վրա	431	-
Դրամարկղում և բանկերում մնացորդներ տարվա սկզբում	9,902	6,938
Դրամարկղում և բանկերում մնացորդներ տարվա վերջում	<u>64,263</u>	<u>9,902</u>

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 6-ից մինչև 26-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություններ

1 Գործառնությունների բնույթը և ընդհանուր տեղեկատվություն

«Մասնագիտական Կրթության Որակի Ապահովման Ազգային Կենտրոն» հիմնադրամը (Հիմնադրամ) ստեղծվել է 2008թ. ՀՀ Կառավարության 27.11.2008թ. 1486-Ն, 29.10.2009 1290-Ն որոշումներով և գրանցվել է ՀՀ Պետական ռեգիստրում 2008թ. դեկտեմբերի 24-ին: Հիմնադրամի հիմնադիրը Հայաստանի Հանրապետությունն է՝ ի դեմս ՀՀ Կառավարության, կառավարման մարմիններն են հոգեբարձուների խորհուրդը և հիմնադրամի տնօրենը: Հոգեբարձուների խորհուրդը բաղկացած է 14 անդամներից: Հիմնադրամի գործունեության հիմնական նպատակներն են՝

- ՀՀ-ում նախնական մասնագիտական, միջին և բարձրագույն մասնագիտական կրթության հավատարմագրման գծով փորձաքննության իրականացումը,
- մասնագիտական ուսումնական հաստատությունների որակի արտաքին գնահատման և հավատարմագրման չափանիշների և ընթացակարգերի մշակումը,
- մասնագիտական կրթական ծրագրերի որակի հավատարմագրումը
- մասնագիտական ուսումնական հաստատությունների ակադեմիական աուդիտը,
- մասնագիտական ուսումնական հաստատություններում սովորողների գիտելիքների ընթացիկ և ամփոփիչ գնահատման չափանիշների և մեթոդների մշակման ուղղությամբ խորհրդատվության տրամադրումը,
- մասնագիտական ուսումնական հաստատությունների որակի վերաբերյալ հանրության իրազեկելը,
- մասնագիտական կրթական համակարգի վերլուծությունը:

Ի լրումն վերոնշյալ գործունեության՝ Հիմնադրամը կարող է զբաղվել ձեռնարկատիրական գործունեության հետևյալ տեսակներով՝

- մեթոդական տեղեկատվական նյութերի և գրքերի հրատարակում,
- մասնագիտական ուսումնական հաստատությունների աշխատողների վերապատրաստման և որակավորման դասընթացների կազմակերպում և իրականացում,
- մասնագիտական ուսումնական հաստատությունների որակի ապահովման ներքին համակարգերի գնահատում:

Հիմնադրամը ստեղծվել է մասնագիտական կրթության համակարգի ակտիվ բարեփոխումների փուլում և ստանձնել լուրջ պատասխանատվություն՝ խթանելու ուսումնական հաստատություններում որակի ապահովման գործընթացները, որն էլ իր հերթին նպաստում է հանրության վստահության ձևավորմանը, սոցիալական համախմբվածությանը, հավասարությանը, պատասխանատվությանը և մրցունակությանը՝ մասնագիտական կրթական ծառայությունների որակի պարբերաբար բարելավման միջոցով:

Ընկերության գրանցման հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Երևան, Օրբելի 22:

2013թ. ընթացքում Հիմնադրամի աշխատակիցների տարեկան միջին ցուցակային թվաքանակը կազմել է 23 աշխատող (2012թ.՝ 29 աշխատող):

2 Պատրաստման հիմքերը

2.1 Համապատասխանություն

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն, ինչպես հրապարակվել է Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) կողմից:

Ներկայումս ՖՀՄՍ չեն պարունակում հաշվապահական հաշվառման վարման և ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման վերաբերյալ հատուկ ուղեցույցներ՝ շահույթ չհետապնդող և ոչ կառավարական կազմակերպությունների համար: Եթե ՖՀՄՍ չի տալիս ուղղություն շահույթ չհետապնդող ոլորտի կազմակերպություններին հատուկ գործարքների հաշվառման վերաբերյալ, ապա հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը պետք է հիմնվի ՖՀՄՍ ընդհանուր սկզբունքների վրա՝ համաձայն Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) «Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ներկայացման հիմքերի»:

2.2 Ծանաչման հիմքեր

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի սկզբունքով, բացառությամբ որոշ ֆինանսական գործիքների, որոնք ներկայացված են ապագա դրամական հոսքերի ներկա զեղչված արժեքով:

2.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը հայկական դրամն է (դրամ), որն էլ հանդիսանում է Հիմնադրամի գործառնական արժույթը, քանի որ այն լավագույնս արտացոլում է ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Հիմնադրամի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հայկական դրամով, քանի որ, ղեկավարության համոզմամբ, այս արժույթն առավել օգտակար է Հիմնադրամի ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների համար: Դրամով ներկայացված ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը կլորացված է մինչև մոտակա հազար միավորը:

2.4 Գնահատումների և դատողությունների կիրառում

ՖՀՄՍ-ին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որպեսզի Հիմնադրամի ղեկավարությունը կարևոր գնահատումներ և ենթադրություններ կատարի, որոնք ազդեցություն են գործում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների գումարների, ինչպես նաև հաշվետու տարվա եկամուտների և ծախսերի գումարների վրա: Առավել մեծ դատողություն պահանջող և բարդություն ներկայացնող էական ոլորտները, կամ այն ոլորտները, որտեղ ենթադրություններն ու գնահատումներն էական են

Ֆինանսական հաշվետվությունների համար, բացահայտված են ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություն 13-ում:

2.5 Նոր և վերանայված ստանդարտների ընդունում

Ընթացիկ տարում Հիմնադրամն ընդունել է իր գործունեության համար կիրառելի և 2013թ. հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակաշրջանների համար ուժի մեջ մտած բոլոր նոր և վերանայված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) և ՀՀՄՄԽ-ի Մեկնաբանման կոմիտեի (ՄԿ) կողմից:

Նոր և վերանայված ստանդարտներ և մեկնաբանություններ, որոնք կիրառելի են 2013թ. հունվարի 1-ից և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար

ՀՀՄՄ 1 (Փոփոխություններ) «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում»

Փոփոխություններում ներկայացված է համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության համար նոր տերմինոլոգիա, որի օգտագործումը պարտադիր չէ: ՀՀՄՄ 1-ի փոփոխությունների համաձայն՝ «համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը» վերանվանվել է «շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ արդյունքի մասին հաշվետվություն»: ՀՀՄՄ 1-ի փոփոխությունները չեն բացառում շահույթ կամ վնասը և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքը մեկ ընդհանուր կամ երկու առանձին, սակայն հաջորդական հաշվետվություններում ներկայացնելու ընտրության հնարավորությունը: Այնուամենայնիվ, ՀՀՄՄ 1-ի փոփոխություններում պահանջվում է, որպեսզի ընկերությունը խմբավորի այլ համապարփակ արդյունքում արտացոլված հոդվածները երկու կատեգորիաներում. (ա) հոդվածներ, որոնք հետագայում չեն վերադասակարգվի շահույթ կամ վնաս և (բ) հոդվածներ, որոնք հետագայում, երբ բավարարվեն որոշակի պայմաններ, կարող են կվերադասակարգվել շահույթ կամ վնաս: Այլ համապարփակ արդյունքի հոդվածներին վերաբերող շահութահարկը պետք է բաշխվի նույն սկզբունքով՝ փոփոխությունները չեն փոխում այլ համապարփակ արդյունքի հոդվածները մինչև հարկումը կամ հարկերից զտված տեսքով ներկայացնելու ընտրության հնարավորությունը:

ՖՀՄՄ 13. «Իրական արժեքի չափում»

ՖՀՄՄ 13-ը հստակեցնում է իրական արժեքի սահմանումները և ապահովում է համապատասխան ուղեցույց և մանրամասն բացահայտումներ իրական արժեքի չափումների վերաբերյալ: Ստանդարտը չի առանձնացնում, թե որ միավորները պետք է հաշվառվեն իրական արժեքով: ՖՀՄՄ 13-ի շրջանակներն ընդարձակ են, և այն կիրառելի է ինչպես ֆինանսական, այնպես էլ ոչ ֆինանսական այն հոդվածների համար, որոնց համար այլ ՖՀՄՄ-ները պահանջում կամ թույլ են տալիս իրական արժեքի չափումներ և իրական արժեքի չափումների վերաբերյալ բացահայտումների կատարում, բացառությամբ որոշ հանգամանքների:

ՖՀՄՄ 13-ը կիրառելի է առաջընթաց՝ 2013թ. հունվարի 1-ից և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Ստանդարտի կիրառման առաջին տարում պարտադիր չէ բացահայտումներին ներկայացվող պահանջները կիրառել համեմատական տեղեկատվության նկատմամբ:

Ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել Հիմնադրամի կողմից

Այս ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման ամսաթվի դրությամբ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) կողմից թողարկվել են որոշակի նոր ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, սակայն դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել Հիմնադրամի կողմից:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ բոլոր կիրառելի հրապարակումները կներդրվեն Հիմնադրամի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում սկսած հրապարակման ուժի մեջ մտնելու ամսաթվին հաջորդող առաջին իսկ ժամանակաշրջանից: Ստորև ներկայացված է տեղեկատվություն նոր ստանդարտների, փոփոխությունների և մեկնաբանությունների վերաբերյալ, որոնք նախատեսվում է, որ կիրառելի կլինեն Հիմնադրամի ֆինանսական հաշվետվությունների համար: Որոշ այլ նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ թողարկվել են, սակայն չի ակնկալվում, որ դրանք Հիմնադրամի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա էական ազդեցություն կունենան:

ՖՀՄՄ 9. «Ֆինանսական գործիքներ»

ՀՀՄՄԽ-ն մտադրված է ՀՀՄՄ 39-ը՝ «Ֆինանսական գործիքներ՝ ճանաչումը և չափումը», ամբողջությամբ փոխարինել ֆՀՄՄ 9-ով: Առ այսօր թողարկվել են ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ճանաչման, դասակարգման, չափման և ապաճանաչման վերաբերյալ, ինչպես նաև հեջավորման վերաբերյալ գլուխները: Նախկինում նախատեսված էր, որ սույն գլուխները կիրառելի կլինեն 2015թ. հունվարի 1-ից և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Այնուամենայնիվ, 2013թ. նոյեմբերին 2015թ. հունվարի 1-ը ֆՀՄՄ 9-ի կիրառման պարտադիր ամսաթիվ լինելու պայմանը հանվել է՝ կազմակերպություններին նոր պահանջներին անցում կատարելու համար բավարար ժամանակ տրամադրելու համար: Արժեզրկման մեթոդաբանության վերաբերյալ գլուխները դեռևս գտնվում են մշակման փուլում: 2013թ. նոյեմբերին ֆՀՄՄ 9-ում կատարված փոփոխությունների արդյունքում թույլատրվում է ֆՀՄՄ 9-ում արդեն իսկ ներառված, այսպես կոչված՝ «սեփական պարտքի» վերաբերյալ դրույթները կիրառել մեկուսացված՝ առանց ֆինանսական գործիքների այլ հաշվառումները փոփոխելու անհրաժեշտության:

Հիմնադրամի ղեկավարությունը դեռևս պետք է գնահատի այս նոր ստանդարտի ազդեցությունը Հիմնադրամի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա: Ղեկավարությունը չի նախատեսում ֆՀՄՄ 9-ը կիրառել նախքան ստանդարտն ամբողջովին պատրաստ լինի և հնարավոր լինի գնահատել դրա ընդհանուր ազդեցությունը:

Տարեկան բարեփոխումներ՝ 2010-2012թթ.

2010-2012թթ. տարեկան բարեփոխումները մի շարք ֆՀՄՄ-ներում կատարել են որոշ աննշան փոփոխություններ: Հիմնադրամի վերաբերող փոփոխությունները ամփոփված են ստորև.

ՖՀՄՄ 13. «Իրական արժեքի չափում»

Կարճաժամկետ դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքեր

- փոփոխվում են Եզրակացությունների համար հիմքերը՝ պարզաբանելու համար, որ ընկերությունը պարտադրված չէ հաստատված տոկոսադուրյա չունեցող կարճաժամկետ դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերը զեղչել հաշիվ-ապրանքագրում նշված գումարից ցածր արժեքի, եթե զեղչման ազդեցությունն էական չէ:

ՀՀՄՍ 16. «Հիմնական միջոցներ»

Վերագնահատման մեթոդ - կուտակված մաշվածության համամասնորեն վերաբաշխում

- քննարկվում է հիմնական միջոցի միավորի համար վերագնահատման մեթոդի կիրառմամբ չափվող կուտակված մաշվածության հաշվարկման եղանակների փաստացի բազմազանությունը,
- պարզաբանվում է, որ համախառն հաշվեկշռային արժեքը ճշգրտվում է այնպիսի եղանակով, որը համադրելի է հաշվեկշռային արժեքի վերագնահատմանը,
- պարզաբանվում է, որ կուտակված մաշվածությունը հաշվարկվում է որպես համախառն հաշվեկշռային արժեքի և կուտակված արժեզրկումից կորուստները հաշվի առնելուց հետո հաշվարկված հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն:

ՀՀՄՍ 24. «Կապակցված կողմերի բացահայտումներ»

Առանցքային կառավարչական անձնակազմ

- փոփոխվում է «կապակցված կողմի» սահմանումը, որպեսզի ներառի «կառավարչական ընկերությունները», որոնք հաշվետու ընկերությանը մատուցում են առանցքային կառավարչական անձնակազմի ծառայություններ,
- պահանջվում է, որպեսզի հաշվետու ընկերությունը բացահայտի առանձին կառավարչական ընկերությանը որպես առանցքային կառավարչական անձնակազմի ծառայությունների վճար ճանաչված գումարները,
- տրամադրվում է բացառության իրավունք՝ հաշվետու ընկերությանը թույլ տալով չբացահայտել առանցքային կառավարչական անձնակազմին վճարված փոխհատուցումները, եթե փոխհատուցումը վճարվել է կառավարչական ընկերության միջոցով:

ՀՀՄՍ 38. «Ոչ նյութական ակտիվներ»

Վերագնահատման մեթոդ - կուտակված ամորտիզացիայի համամասնորեն վերաբաշխում

- ոչ նյութական ակտիվների հաշվառման մասով կատարվել են ՀՀՄՍ 16-ում. «Հիմնական միջոցներ», նկարագրված փոփոխություններին համամասն փոփոխություններ:

Վերը ներկայացված 2010-2012թթ. տարեկան բարեփոխումները ուժի մեջ են մտնում 2014թ. հուլիսի 1-ից և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Դեկլարության կանխատեսմամբ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Հիմնադրամի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

2.6 Ֆինանսական հաշվետվությունների վերաներկայացում

Ֆինանսական հաշվետվությունները, նախորդ տարիների համադրելի տեղեկատվությունը ներառյալ, ներկայացված են այնպես, կարծես ուղղումը կատարվել է այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում առաջացել է դրա կատարման անհրաժեշտությունը: Հետևաբար, յուրաքանչյուր ներկայացված ժամանակաշրջանին վերաբերող ուղղման գումարը վերագրվում է այդ տարվա ֆինանսական տեղեկատվությանը: Ֆինանսական հաշվետվությունների համադրելի տեղեկատվության նախորդող ժամանակաշրջաններին վերաբերող ուղղման գումարը ճշգրտվում է ամենավաղ ներկայացված ժամանակաշրջանում: Այնուամենայնիվ, կատարված ուղղումն ազդեցություն չի ունեցել նախորդ տարիների ֆինանսական արդյունքների վրա (տես՝ ծանոթագրություն 18):

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

3.1 Արտարժույթ

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս Հիմնադրամի համար գործառնական արժույթից տարբեր այլ արժույթով իրականացված գործարքները գրանցվում են գործարքի օրվա դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից հրապարակված փոխարժեքով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ՀՀ ԿԲ կողմից հրապարակված փոխարժեքը. 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1 ԱՄՆ դոլարը կազմում է 405.64 ՀՀ դրամ (2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1 ԱՄՆ դոլարը կազմում է 403.58 ՀՀ դրամ): Ոչ դրամային հոդվածները չեն վերահաշվարկվում և չափվում են պատմական արժեքով (հաշվարկվում են՝ օգտագոծելով գործարքի օրվա դրությամբ գործող փոխարժեքը):

Արտարժույթով գործարքներից, ինչպես նաև արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում:

3.2 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները: Սկզբնական արժեքը ներառում է ձեռքբերման գինը, ներկրման տուրքերը, հարկերը, որոնք ենթակա չեն վերադարձման և ուղղակիորեն վերագրվող ծախսումներ: Երբ հիմնական միջոցների միավորը բաղկացած է տարբեր օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, դրանք հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցի առանձին միավորներ:

Կառուցման ընթացքում գտնվող հիմնական միջոցները, որոնք պահվում են վարձակալության տալու կամ վարչական, կամ դեռևս անորոշ նպատակով, հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները: Սկզբնական արժեքը

ներառում է ուղղակիորեն վերագրելի ծախսումները, տեղանքի նախապատրաստման, տեղակայման ծախսումները, մասնագիտական վճարները, իսկ որակավորվող ակտիվի դեպքում՝ նաև կապիտալացման ենթակա փոխառության ծախսումները՝ համաձայն Հիմնադրամի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության:

Հիմնական միջոցի օտարման կամ դուրսգրման հետևանքով առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է վաճառքից հասույթի և ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի տարբերությամբ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Հիմնական միջոցի՝ որպես առանձին ակտիվ հաշվառվող միավորի բաղկացուցչի փոխարինման ծախսումները կապիտալացվում են դուրս գրված բաղկացուցչի հաշվեկշռային արժեքի հետ: Այլ հետագա ծախսումները կապիտալացվում են միայն այն ժամանակ, երբ դրանք ավելացնում են հիմնական միջոցի միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները: Բոլոր այլ ծախսումները, ներառյալ պահպանման և վերանորոգման ծախսումները, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կատարվելու ժամանակաշրջանում:

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է այն պահից, երբ ակտիվը դառնում է մատչելի՝ իր նպատակային նշանակությամբ օգտագործելու համար: Հիմնական միջոցների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները ներկայացված են ստորև.

Տրանսպորտային միջոցներ	- 8 տարի
Արտադրական և տնտեսական գույք	- 5-8 տարի
Հաշվողական և համակարգչային տեխնիկա	- 3 տարի:

3.3 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ձեռք են բերվել Հիմնադրամի կողմից և ունեն օգտակար ծառայության որոշակի ժամկետ, ներկայացված են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում, որը կազմում է 10 տարի:

3.4 Պաշարներ

Պաշարները հաշվառվում են ինքնարժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով: Իրացման գուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի ձևավորվող գինն է՝ հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ ծախսումները: Պաշարների ինքնարժեքը հաշվարկվում է՝ օգտագործելով առաջին մուտք՝ առաջին ելք (ԱՄԱԵ), և ներառում է պաշարների ձեռքբերման, ինչպես նաև դրանք իրենց ներկայիս վիճակին և գտնվելու վայր հասցնելու ծախսերը:

3.5 Ֆինանսական գործիքներ

Ճանաչում, սկզբնական չափում և ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները ճանաչվում են, երբ Հիմնադրամը դառնում է ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվներն ապաճանաչվում են, երբ լրանում են ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները, կամ այն ժամանակ, երբ ֆինանսական ակտիվները բոլոր նշանակալից ռիսկերով ու հատուցումներով փոխանցվում են երրորդ կողմին:

Ֆինանսական պարտավորությունները ապաճանաչվում են, երբ դրանք մարվում են, վճարման ենթակա չեն, չեղյալ են ճանաչվել կամ լրացել է դրանց ուժի մեջ լինելու ժամկետը:

Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված ծախսումները, բացառությամբ այն ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք սկզբնապես դասակարգվում են որպես ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ՝ չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, որոնք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով:

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը և հետագա չափումը

Հետագա չափումն իրականացնելու համար ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հեջավորման գործիքների սկզբնական ճանաչման ժամանակ բաժանվում են հետևյալ կատեգորիաների.

- փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր,
- ֆինանսական ակտիվներ՝ չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով,
- վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ,
- մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ:

Ֆինանսական ակտիվները սկզբնական ճանաչման ժամանակ վերագրվում են տարբեր կատեգորիաների՝ կախված գործիքի բնույթից և նպատակից: Ֆինանսական գործիքի կատեգորիան համապատասխանեցվում է այն սկզբունքին, որով չափվում է տվյալ գործիքը և այն հանգամանքին, թե արդյոք առաջացող եկամուտը և ծախսերը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, թե ուղղակիորեն այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում: Հիմնադրամի ֆինանսական ակտիվները, ըստ կատեգորիաների ներկայացված են ծանոթագրություն 14-ում:

Ընդհանուր առմամբ, Հիմնադրամի բոլոր ֆինանսական ակտիվները ճանաչվում են՝ օգտագործելով վերջնահաշվարկի ամսաթվի հաշվառումը: Ֆինանսական ակտիվների հետ կապված բոլոր ծախսերը և եկամուտները որոնք ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, ներկայացվում են «Ֆինանսական ծախս», «Ֆինանսական եկամուտ» կամ «Այլ ֆինանսական արդյունքներ» հոդվածներում, բացառությամբ առևտրային դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման, որը ներկայացվում է «Այլ ծախսեր» հոդվածում:

i. Փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր

Փոխառություններն ու դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ են, որոնք չեն գնանշվում ակտիվ շուկայում և ներառում են առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը, ինչպես նաև մնացորդները դրամարկղում և բանկերում:

Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

Ընթացիկ դեբիտորական պարտքերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով: Հետագայում դրանք հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ հանած արժեզրկման պահուստը: Առևտրային դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման պահուստը ստեղծվում է այն ժամանակ, երբ առկա է օբյեկտիվ ապացույց, որ Հիմնադրամը սկզբնապես սահմանված ժամկետներում չի կարող հավաքագրել վերադարձման ենթակա բոլոր գումարները: Դեբիտորի զգալի ֆինանսական դժվարությունները, վճարման հետաձգումը և վճարումների ուշացումները ցուցանիչ են այն բանի, որ առևտրային դեբիտորական պարտքն արժեզրկված է: Պահուստի գումարը ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերությունն է:

Պահուստի մնացորդը ճշգրտվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում՝ ծախսի կամ եկամտի ճանաչման միջոցով: Հաճախորդի հաշվի մնացորդից դուրս գրվող ցանկացած գումար նվազեցվում է առկա կասկածելի դեբիտորական պարտքի պահուստից: Բոլոր դեբիտորական պարտքերը, որոնց հավաքագրումը գնահատվում է անհավանական, դուրս են գրվում:

Մնացորդներ դրամարկղում և բանկերում

Մնացորդները դրամարկղում և բանկերում ներառում են կանխիկ միջոցները, բանկային հաշիվների մնացորդները և դրամական միջոցները՝ ճանապարհին:

Ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգումը և հետագա չափումը

Հիմնադրամի ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը: Հիմնադրամի ֆինանսական պարտավորությունները, ըստ կատեգորիաների, ներկայացված են ծանոթագրություն 14-ում:

i. Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը ճանաչվում են իրական արժեքով, հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով:

3.6 Արժեզրկում

Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկում

Անորոշ օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող ակտիվները չեն ամորտիզացվում և յուրաքանչյուր տարի ենթարկվում են արժեզրկման ստուգման: Մաշվող ակտիվները արժեզրկման համար վերանայվում են, երբ իրադարձությունները և հանգամանքների փոփոխությունները վկայում են այն մասին, որ դրանց հաշվեկշռային արժեքը կարող է

չվերականգնվել: Արժեզրկման կորուստը ճանաչվում է այն գումարով, որով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է փոխհատուցվող գումարը:

Փոխհատուցվող գումարը վաճառքի գուտ գնից և օգտագործման արժեքից առավելագույնն է: Եթե ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարն ավելի փոքր է նրա հաշվեկշռային արժեքից, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը: Արժեզրկումից կորուստներն անմիջապես ճանաչվում են որպես ծախս համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ համապատասխան ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով, որի դեպքում արժեզրկումից կորուստը դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի նվազում:

Երբ հետագայում արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը պետք է ավելացվի մինչև նրա փոխհատուցվող գումարը, բայց այնպես, որ ակտիվի ավելացված հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ, եթե նախորդ տարիներին այդ ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի գծով արժեզրկումից կորուստներ ճանաչված չլինեին: Արժեզրկումից կորստի հակադարձումն անմիջապես ճանաչվում է որպես եկամուտ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ համապատասխան ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով, որի դեպքում արժեզրկումից կորստի ցանկացած հակադարձում դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի աճ:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ այն ֆինանսական ակտիվների՝ չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, գնահատվում են արժեզրկման հայտանիշի առկայության համար: Ֆինանսական ակտիվներն արժեզրկված են, եթե առկա է անկողմնակալ վկայություն, որ ֆինանսական ակտիվների սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ մի քանի իրադարձություններ ազդել են ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի վրա:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստը հաշվառվում է ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարբերությամբ: Բոլոր ֆինանսական ակտիվների համար արժեզրկումից կորուստն ուղղակիորեն նվազեցվում է ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքից, բացառությամբ առևտրային դեբիտորական պարտքերի, որոնց հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է կասկածելի պարտքի պահուստի միջոցով:

Բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի սեփական կապիտալի գործիքների, եթե հետագա ժամանակաշրջանում արժեզրկման կորուստը նվազում է, և նվազումը օբյեկտիվորեն կարելի է վերագրել արժեքի իջեցումից հետո տեղի ունեցած դեպքերին, ապա նախկինում ճանաչված արժեզրկման կորուստը հակադարձվում է՝ ճանաչվելով համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում այն չափով, որ հակադարձումը չհանգեցնի ֆինանսական ակտիվի այնպիսի հաշվեկշռային արժեքի, որը գերազանցի այն ամորտիզացված արժեքը, որը կլիներ, եթե այդ ֆինանսական ակտիվի արժեքի իջեցման հակադարձման ամսաթվի դրությամբ արժեզրկում ճանաչված չլիներ:

3.7 Պետական շնորհներ

Պետական շնորհը չի ճանաչվում, քանի դեռ չկա հիմնավորված երաշխիք, որ Հիմնադրամը կատարելու է դրան կից բոլոր պայմանները, և որ շնորհը ստացվելու է:

Պետական շնորհները, որոնց հիմնական պայմանը Հիմնադրամի կողմից ոչ ընթացիկ ակտիվներ գները, կառուցելը կամ այլ կերպ ձեռք բերելն է, ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես հետաձգված եկամուտ և սխտեմատիկորեն փոխանցվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

Այլ պետական շնորհները ճանաչվում են սխտեմատիկ հիմունքով եկամուտ այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում դրանք փոխհատուցում են համապատասխան ծախսումները, որոնց համար դրանք ստացվել են: Պետական շնորհը, որը հատկացվում է Հիմնադրամին՝ ի հատուցում արդեն կրած ծախսերի կամ վնասների, կամ որպես շտապ ֆինանսական օգնություն՝ առանց հետագա համապատասխան ծախսումներ կրելու, ճանաչվում է որպես եկամուտ այն հաշվետու ժամանակաշրջանում, երբ դառնում է ստացման ենթակա:

3.8 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ Հիմնադրամն ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և եթե հավանական է, որ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե դրա ազդեցությունը զգալի է, ապա պահուստը որոշվում է ապագա դրամական արտահոսքերի գեղչման միջոցով՝ օգտագործելով մինչև հարկումը տոկոսադրույքը, որն արտացոլում է դրամի ժամանակային արժեքի վերաբերյալ շուկայի ընթացիկ գնահատումները և, կիրառելիության դեպքում, պարտավորությանը վերագրվող յուրահատուկ ռիսկերը:

3.9 Շահութահարկ

Ընթացիկ շահութահարկը տարվա համար հարկվող շահույթից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվետու ամսաթվին գործող կամ ըստ էության գործող հարկային դրույքաչափերով՝ հաշվի առնելով նախորդ տարիների համար վճարվելիք հարկերի ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկը հաշվարկվում է ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և շահութահարկի հաշվարկման ժամանակ օգտագործվող համապատասխան հարկային բազաների միջև ժամանակավոր տարբերություններից: Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար: Հետաձգված հարկային ակտիվները պետք է ճանաչվեն բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների համար այն չափով, որքանով որ հավանական է հարկվող շահույթի ստացում, որի դիմաց կարող է օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունը:

Հետաձգված հարկային ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում և նվազեցվում է այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ Հիմնադրամը կստանա բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել:

4 Հիմնական միջոցներ

Հազար դրամ	Տրանսպոր- տային միջոցներ	Արտադրա- տնտեսակա ն գույք	Համա- կարգչային տեխնիկա	Ընդամենը
<i>Սկզբնական արժեք</i>				
2012թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	10,895	14,402	14,655	39,952
Ավելացում	-	12,712	22,129	34,841
Օտարում	-	-	(917)	(917)
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	10,895	27,114	35,867	73,876
Ավելացում	-	1,006	-	1,006
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	10,895	28,120	35,867	74,882
<i>Կուտակված մաշվածություն</i>				
2012թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	3,150	4,482	10,140	17,772
Տարվա հաշվարկ	1,310	2,206	4,775	8,291
Օտարման հետևանքով դուրսգրում	-	-	(76)	(76)
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,460	6,688	14,839	25,987
Տարվա հաշվարկ	1,307	3,455	7,513	12,275
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,767	10,143	22,352	38,262
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>				
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	6,435	20,426	21,028	47,889
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,128	17,977	13,515	36,620

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ամբողջությամբ մաշված հիմնական միջոցների արժեքը կազմում է 15,550 հազար դրամ (2012թ.՝ 15,530 հազար դրամ):

5 Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազար դրամ	Համա- կարգչային ծրագրեր	Հարցաշար և այլ	Ընդամենը
<i>Սկզբնական արժեք</i>			
2012թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	4,774	1,802	6,576
Ավելացում	-	-	-
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,774	1,802	6,576
Ավելացում	-	-	-
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,774	1,802	6,576
<i>Կուտակված ամորտիզացիա և արժեզրկում</i>			
2012թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	-	384	384
Տարվա հաշվարկ	-	180	180
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	564	564
Տարվա հաշվարկ	-	180	180
Արժեզրկում	4,774	-	4,774
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,774	744	5,518
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>			
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,774	1,238	6,012
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	1,058	1,058

Համակարգչային ծրագիրն իրենից ներկայացնում է 2009 թվականին ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության կողմից ստացված 1C հաշվապահական հաշվառման ծրագիրը: Հիմնադրամը 2011 թվականին ներդրել է «ՀԾ» հաշվապահական հաշվառման ծրագիրը և, քանի որ, 1C հաշվապահական հաշվառման ծրագրի շահագործումը կապված է որոշակի լրացուցից ծախսերի հետ, հիմնադրամը որոշել է արժեզրկել այն, քանի որ մտադրություն չունի այն շահագործելու:

6 Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ

Հազար դրամ	2013թ.	2012թ.
Տարեսկզբի մնացորդ	53,739	28,129
Տարվա ընթացքում ստացված	-	32,788
Տարվա ընթացքում եկամտագրված	(17,105)	(9,231)
Եկամուտներին վերաբերող շնորհներից փոխանցված	705	2,053
Տարեվերջի մնացորդ	37,339	53,739

7 Եկամուտներին վերաբերող շնորհներ

Հազար դրամ	2013թ.	2012թ.
Տարեսկզբի մնացորդ	1,892	780
Տարվա ընթացքում ստացված	79,041	67,492
Տարվա ընթացքում եկամտագրված	(64,001)	(64,327)
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ փոխանցում	(705)	(2,053)
Տարեվերջի մնացորդ	16,227	1,892

Ստացված ֆինանսավորումն իր մեջ ընդգրկում է ՀՀ Կառավարության կողմից ստացվող ամենամյա գումարները՝ 71,295 հազար դրամ գումարով (2012թ. 67,492 հազար դրամ) և «Տեմպուս» ծրագրի շրջանակներում ստացված գումարները՝ 7,746 հազար դրամի չափով:

8 Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

Հազար դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	867	133
Հաճախորդներից կանխավճարներ	-	150
Վճարվելիք հարկեր և պարտավորություններ	13,489	46
Կրեդիտորական պարտքեր աշխատակիցներին	3,578	1,084
	17,934	1,413

9 Մատուցված ծառայությունների ինքնարժեք

Հազար դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2012թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Հատուցումներ պայմանագրային աշխատակիցներին	59,845	13,990
Միջազգային մասնագետների ծախսեր	3,969	2,133
Տպագրություն և գրեմական պիտույքներ	1,547	-
Խորհրդատվական ծախսեր	14,425	1,890
Վարձակալություն	3,240	-
	83,026	18,013

10 Վարչական ծախսեր

Հազար դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2012թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Գործուղման ծախսեր	3,748	5,646
Փոստային և հաղորդակցման ծախսեր	2,198	1,809
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր	3,111	2,306
Այլ	10,340	6,331
	<u>19,397</u>	<u>16,092</u>

11 Այլ ծախսեր

Հազար դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2012թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Տույժեր և տուգանքներ	3,845	27
Ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկում	4,774	-
Այլ	564	2,128
	<u>9,183</u>	<u>2,155</u>

12 Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2012թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ընթացիկ հարկ	<u>6,191</u>	<u>1,779</u>

Արդյունավետ հարկային դրույքաչափի համադրումը ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	Արդյունավետ հարկային դրույքաչափ (%)	2012թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	Արդյունավետ հարկային դրույքաչափ (%)
Շահույթ մինչև հարկումը (համաձայն ՀՀՄՍ)	<u>26,413</u>		<u>8,869</u>	
Շահութահարկ` 20% դրույքաչափով (2012թ.` 20%)	5,283	20.00	1,774	20.00
(Զհարկվող եկամուտ)/ չնվազեցվող ծախսեր, զուտ	<u>908</u>	<u>3.44</u>	<u>5</u>	<u>0.06</u>
Շահութահարկի գծով ծախս	<u>6,191</u>	<u>23.44</u>	<u>1,779</u>	<u>20.06</u>

13 Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

Ենթադրությունները և դատողությունները շարունակաբար գնահատվում են և հիմնված են պատմական փորձի, ինչպես նաև այլ ցուցանիշների վրա, ներառյալ ապագա ակնկալվող իրադարձությունները, որոնք տվյալ հանգամանքներում համարվում են ընդունելի:

13.1 Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ

Հիմնադրամն իրականացնում է ապագային վերաբերող գնահատումներ և ենթադրություններ: Այդ հաշվապահական գնահատականները, որպես կանոն, հազվադեպ են համապատասխանում իրական արդյունքներին: Ստորև ներկայացված են այն գնահատումներն ու ենթադրությունները, որոնց գծով առկա է ռիսկ, որ հաջորդ ֆինանսական տարում ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները կենթարկվեն էական ճշգրտումների:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետներ

Ղեկավարությունը կատարել է հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետների գնահատում: Ղեկավարության համոզմամբ գնահատված հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետներն էականորեն չեն տարբերվում այդ ակտիվների տնտեսական կյանքից: Եթե հիմնական միջոցների փաստացի օգտակար ծառայության ժամկետները տարբերվեն գնահատումներից, ապա ֆինանսական հաշվետվությունները կարող են էականորեն տարբերվել:

Ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկում

Ինչպես նկարագրված է ծանոթագրություն 5-ում, 2013թ. ընթացքում Հիմնադրամը ամբողջությամբ արժեզրկել է շնորհով ստացված 1C հաշվապահական ծրագիրը՝ դրա շահագործման անհնարինության պատճառով: Եթե ապագայում Հիմնադրամին հաջողվի այն շահագործել կամ այլ կերպ վերականգնել ծրագրի արժեքը, ապա ֆինանսական հաշվետվություններում ակտիվների և պարտավորությունների գումարները կարող են էականորեն տարբերվել:

14 Ֆինանսական գործիքներ

14.1 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություններ

Ֆինանսական ակտիվի և ֆինանսական պարտավորության յուրաքանչյուր դասի համար կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և ընդունված մեթոդների մանրամասները, ինչպես նաև եկամտի և ծախսերի ճանաչման չափանիշներն ու հիմքերը ներկայացված են ծանոթագրություն 3.5-ում:

14.2 Ֆինանսական գործիքների կատեգորիաները

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված մնացորդները վերաբերում են ակտիվների և պարտավորությունների հետևյալ կատեգորիաներին.

Ֆինանսական ակտիվներ

Հազար դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր		
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	108	-
Մնացորդներ դրամարկղում և բանկերում	64,263	9,902
	<u>64,371</u>	<u>9,902</u>

16 Պայմանականություններ

16.1 Գործարար միջավայր

Հայաստանում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները շարունակական բնույթ են կրում: Որպես զարգացող շուկա՝ Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացված գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է՝ զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ և կենտրոնացված տնտեսական հենքով, ինչպես նաև միջազգային տնտեսական ճգնաժամը:

Հիմնադրամի վրա այս գործոնների հնարավոր հետևանքները կարող են ներառել կրեդիտորների հանդեպ անվճարունակությունը, խաթարված հեղինակությունը, ինչպես նաև ֆինանսական միջոցների ձեռքբերման հետ կապված ռիսկայնությունները և այլն: Բոլոր այս խնդիրները կարող են հանգեցնել Հիմնադրամի իրացվելիության անկման և, հետևաբար, առաջացնել անընդհատության խնդիրներ: Բացի այդ, համաշխարհային տնտեսության աճի նվազման կանխատեսումներով պայմանավորված՝ Հայաստանի հետ համագործակցող երկրների տնտեսությունների վիճակի վերաբերյալ դեռևս առկա են անորոշություններ, ինչը կարող է հանգեցնել արտերկրից դրամային փոխանցումների կրճատմանը, ինչպես նաև հանքահումքային ապրանքների միջազգային գների անկմանը, ինչից Հայաստանի տնտեսությունը մեծ կախման մեջ է գտնվում: Շուկայական ավելի խիստ ճնշումը կարող է հանգեցնել Հայաստանի տնտեսության, ինչպես նաև Հիմնադրամի վիճակի վատթարացման: Այնուամենայնիվ, քանի դեռ այս անորոշություններում առկա տարակուսանքներն ու ենթադրությունները շատ են, դեկավարությունը չի կարող վստահաբար հաշվարկել, թե ինչ չափով դրանք կարող են ազդեցություն ունենալ Հիմնադրամի ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վրա:

Հիմնադրամի ֆինանսական հաշվետվությունները չեն ներառում ճշգրտումների ազդեցությունը, եթե այդպիսիք կան, որոնք կարող էին անհրաժեշտ համարվել, եթե ներկա համաշխարհային ճգնաժամի ազդեցությունը Հայաստանում նկատելի և արժանահավատորեն գնահատելի լիներ:

16.2 Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, Հայաստանում դեռ չեն կիրառվում: Հիմնադրամը չունի ամբողջական ապահովագրական ծածկույթ իր ակտիվների և գործունեության ընդհատման համար, չունի նաև Հիմնադրամի գույքի կամ գործառնությունների հետ կապված պատահարների հետևանքով գույքին կամ շրջակա միջավայրին հասցված վնասի գծով երրորդ կողմի նկատմամբ պարտավորությունների ապահովագրություն: Քանի դեռ Հիմնադրամը համապատասխան ձևով ապահովագրված չէ, գոյություն ունի ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է անբարենպաստ նյութական ազդեցություն ունենալ Հիմնադրամի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

16.3 Հարկեր

Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է՝ հաճախակի փոփոխվող օրենսդրությամբ, որը հաճախ մեկնաբանություններ է պահանջում: Հաճախ տարբեր հարկային և իրավասու մարմիններ տարբեր մեկնաբանություններ ունեն: Հարկերը հարկային մարմինների կողմից ենթակա են վերանայման և ուսումնասիրության: Հարկային մարմիններն օրենքով լիազորված են տուգանքներ և տույժեր առաջադրել:

Վերոհիշյալ հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել ավելի մեծ հարկային ռիսկեր, քան այլ երկրներում: Դեկլարությունը համոզված է, որ հարկային պարտավորությունների գծով կատարել է համապատասխան հատկացումներ հարկային օրենսդրության իրենց մեկնաբանության հիման վրա: Այնուամենայնիվ, հարկային մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և դրանց ազդեցությունը կարող է զգալի լինել:

17 Կապակցված կողմեր

Ինչպես նկարագրված է ծանոթագրություն 1-ում, Հիմնադրամի հիմնադիրն է Հայաստանի Հանրապետությունը՝ ի դեմս Կառավարության, ուստի բոլոր պետական մարմինները և գործակալությունները հանդիսանում են Հիմնադրամի կապակցված կողմերը: Ի լրումն Հիմնադրամի կապակցված կողմերը ներառում են հիմնական ղեկավար անձնակազմը և հոգեբարձուների խորհրդի անդամները:

17.1 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Հաշվետու տարվա ընթացքում Հիմնադրամի և իր կապակցված կողմերի միջև իրականացվել են հետևյալ գործարքները, և հաշվետու ամսաթվի դրությամբ մնացորդները հետևյալն են:

Հազար դրամ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2012թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Գործարքներ		
Հիմնադիր		
Ստացված շնորհներ	71,295	67,492
Հիմնական ղեկավար անձնակազմ Աշխատավարձեր և այլ հատուցումներ՝ ներառյալ Սոցիալական Ապահովագրության վճարներ	7,747	4,737
Հազար դրամ		
Մնացորդներ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հիմնադիր		
Ստացված շնորհներ	45,820	55,631

18 Համադրելի ֆինանսական հաշվետվությունների վերաներկայացում

2013թ. Հիմնադրամը որոշել է վերանայել 2012թ. ֆինանսական հաշվետվությունները համաձայն ՀՀՄՍ 8 «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն, փոփոխություններ հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում և սխալներ», որպեսզի ուղղի նախորդ տարիներին վերաբերող սխալները: Հետևաբար, Հիմնադրամի ղեկավարությունը որոշել է ֆինանսական հաշվետվություններում կատարել համապատասխան ճշգրտումներ՝ հետընթաց:

2013թ. ընթացքում ղեկավարությունը որոշել է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում առանձին արտացոլել ծառայությունների մատուցումից իքնարժեքը, ինչպես նաև վերադասակարգել որոշ ծախսային հոդվածներ: Նշված ճշգրտումները ազդեցություն չեն ունեցել 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կուտակված շահույթի, ինչպես նաև ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության վրա:

Հազար դրամ

	2012թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի		
	Նախքան վերաներկայացումը	Վերաներկայացման ազդեցություն	Վերաներկայացումից հետո
Մատուցված ծառայություններից հասույթ	27,008	-	27,008
Շնորհներից եկամուտ	73,558	-	73,558
	<u>100,566</u>	<u>-</u>	<u>100,566</u>
Մատուցված ծառայությունների ինքնարժեք	-	(18,013)	(18,013)
Հատուցում աշխատակիցներին	-	(46,966)	(46,966)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	-	(8,471)	(8,471)
Վարչական ծախսեր	(90,828)	74,736	(16,092)
Այլ ծախսեր	(869)	(1,286)	(2,155)
Շահույթ մինչև հարկերը	<u>8,869</u>	<u>-</u>	<u>8,869</u>
Շահութահարկի գծով ծախս	(1,779)	-	(1,779)
Տարվա շահույթ	<u>7,090</u>	<u>-</u>	<u>7,090</u>
<i>Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ</i>	-	-	-
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ	<u>7,090</u>	<u>-</u>	<u>7,090</u>